

Paraules del MH Sr. Jordi Pujol en l'acte de commemoració del 50è aniversari dels *Fets del Palau*

Barcelona, Palau de la Música Catalana, 19 de maig de 2010

Fa 50 anys vivíem sota un règim contrari a la llibertat en general, contra la democràcia, contra les aspiracions socials, contra Catalunya.

Feia anys que vivíem, en paraules de l'Espriu, sota un "cel d'hivern, alt i trist". Però en la profunditat d'un país aparentment enfonsat havia anat germinant, secretament, la llavor del ressorgiment. I s'havia reforçat la voluntat de ser. De ser i de ser reconegut.

Val a dir que això es produïa en un context general de renovada esperança. No només aquí. Europa era aleshores una gran il·lusió. També, cada cop més, una positiva i engrescadora realitat. I s'hi estava produint una evolució econòmica molt positiva i, sobretot, la creació d'un sistema social més just, més humà. I l'aire estava ple d'anuncis prometedors. Del que poc després va ser el Concili Vaticà II, per exemple, o del que va ser el missatge d'en Kennedy.

Missatges que ens obrien la porta de l'esperança i de l'ambició.

És aleshores que l'Espriu ens deia que calia que penséssim "més enllà de la nostra por" i actuéssim. O que "els homes no poden ser si no són lliures". I els pobles, tampoc. I s'és lliure quan es perd la por.

I no se n'és quan et deixes amanyagar. Amansir. Domesticar. Que és el que en aquell moment pretenia el Règim franquista. Amb quatre moixaines i quatre peces de bisuteria. És a això al que calia dir no. Simplement NO. Ja vindria el temps de fer propostes assenyades. Amb mentalitat de govern. Aleshores encara no tocava. El que ens jugàvem era una altra cosa: era la dignitat del país. Era la nostra autoestima. Era allò que és més important que res. Allò sense el qual no es pot construir res. És la consideració envers un mateix. És el propi respecte. El respecte dels altres, però sobretot el propi respecte.

Avui he hagut de rectificar el comentari d'algú que m'ha dit: "però allò va acabar malament". No. Va acabar bé. Vàrem guanyar. Vàrem anar a la presó, el Règim franquista va continuar una pila d'anys. Però la nostra batalla –la de fer present Catalunya, la de salvar l'honor del país, la de la confiança en nosaltres mateixos-, aquesta batalla la vàrem guanyar. I aquesta era la important. Aleshores la important, de debò.

En vindrien d'altres. Però aquesta era una primera victòria radical, és a dir, que reforçava la nostra arrel. Una victòria espiritual. Però justament perquè era radical i espiritual era política. No hi pot haver autèntica política de país, no hi

pot haver autèntica política al servei de la gent, de les persones, sense base espiritual. Sense valors.

I ja que parlem de valors acabo amb una reflexió sobre això.

Em referiré al que aquest matí he dit a una ràdio que em preguntava per què una colla de joves es varen atrevir a desafiar tan obertament el Règim franquista aquell 19 de maig de 1960. Quan la dictadura estava en la seva plenitud. I quan ells sabien que no la farien caure. I que corrien un risc gran. Els he dit que ho varen fer per tot el que ja us he dit: que un poble no viu només de la seva riquesa, o del seu benestar, o del seu bon funcionament. Un poble viu també, i molt especialment, del respecte que sent envers ell mateix, del seu orgull, del seu honor. Que ningú no somrigui amb un somriure de conill. Un país que no sent respecte per ell mateix està condemnat.

Per què d'aquests xicots que varen fer el que varen fer aquí, avui fa 50 anys, poc entrenats i poc organitzats encara se'n parla avui? Perquè varen tocar la fibra essencial del que és la vida d'un país. Que, repeteixo, és l'orgull i l'autoestima.

I també els he dit una altra cosa, a la ràdio: si ho varen fer és perquè tenien conviccions. Tenien valors. Valors sòlids. No valors líquids, fugaços i poc consistents. Valors sòlids i conviccions fortes. Sense això no es prenen compromisos de gran gruix. Ni compromisos de llarga durada. Ni compromisos de risc. Això és la darrera cosa que vull subratllar d'aquells Fets. Perquè avui Catalunya en molts aspectes està francament millor que no estava aleshores. Gràcies a moltíssima gent, i ben diversa. Però viu un moment difícil. Amb crisi econòmica i social, política i nacional, és a dir, com a país amb identitat pròpia. Tot és diferent que aleshores, i per tant ara la fortalesa d'esperit no s'ha de manifestar amb un acte com el de 1960. Però els valors bàsics de patriotisme, de generositat, d'il·lusió, d'enamorament pel país, de disponibilitat, d'esperit de servei i si cal de sacrifici, segueixen essent del tot necessaris. Perquè n'hauré de fer ús.

Deixeu-me acabar amb l'expressió del meu agraïment al tots els qui vàreu protagonitzar els Fets del Palau ara fa 50 anys. I amb un record molt especial als dos companys que avui no hi són: el Sr. Pizón i en Jaume Casajoana. Sense ells no hauríem pogut fer el que vàrem fer.